

GMINA CEWICE

Cewice, dnia 8 października 2020 roku

SK.1710.1.2020

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

sygn. WK/0804/7/12/K/1/2020

dot. wystąpienia pokontrolnego z dnia 10 września 2020 r.

ZAWIADOMIENIE O WYKONANIU WNIOSKÓW POKONTROLNYCH

Wójt Gminy Cewice, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), niniejszym zawiadamia o wykonaniu wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 10 września 2020 r. w następujący sposób:

1. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 1:

Umowy zlecenia na wykonanie czynności związanych z zapewnieniem gotowości bojowej remiz OSP zawarte w dniu 30 grudnia 2019 roku ulegną rozwiązaniu z upływem okresu, na który zostały zawarte (umowy zostały zawarte na okres od 01.01.2020 do 31.12.2020). Jednocześnie informuję, iż Gmina Cewice zaniecha zawierania kolejnych umów zlecenia w tym przedmiocie.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku wskazała, że stosownie do art. 32 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej ponosi gmina, która ponadto ma obowiązek bezpłatnego umundurowania członków OSP i młodzieżowej drużyny pożarniczej oraz ponoszenia kosztów okresowych badań lekarskich członków OSP, a w konsekwencji, zdaniem Izby, brak jest możliwości finansowania środkami budżetowymi wynagrodzeń dla członków gminnych OSP (z wyjątkiem komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej). Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku powołała się na stanowisko, jakie zajął Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI U 405/13, zgodnie z którym brak jest podstaw faktycznych i prawnych do zawarcia z członkiem OSP umowy zlecenia dotyczącej konserwacji i prowadzenia wozu strażackiego.

Jednocześnie Wójt Gminy Cewice oświadcza, iż nie zostaną zawarte kolejne umowy zlecenia na wykonywanie omawianych czynności.

Tytułem wyjaśnienia wskazać jednak należy, że podważane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku umowy zlecenia nie zostały zawarte wbrew obowiązującym przepisom prawa. Podkreślenia wymaga bowiem, że do zadań członków OSP, w myśl art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przeciwpożarowej, w szczególności należy:

- 1) walka z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami;
- 2) organizowanie przedsięwzięć służących krzewieniu sportu i kultury fizycznej pozwalających na rozwinięcie sprawności wykorzystywanej w działaniach ratowniczych;
- 3) organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 4) upowszechnianie i wspieranie form współdziałania między lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 5) propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Zawierane przez Gminę Cewice umowy zlecenia obejmowały z kolei następujący zakres obowiązków:

- 1) dbanie o dobry stan techniczny, konserwację i czystość przydzielonego samochodu, sprzętu i urządzeń pożarniczych;
- 2) sprawdzenie raz w tygodniu: układu jezdnego i hamulców, świateł, sygnałów dźwiękowych i świetlnych, stanu ogumienia i ilości paliwa, jakości i ilości wyposażenia oraz czystości pojazdów, ważności dowodu rejestracyjnego i badania technicznego przydzielonych pojazdów;
- 3) prawidłowe i na bieżąco wypełnianie kart drogowych;
- 4) informowanie Komendanta Gminnego Ochotniczych Straży Pożarnych o wszelkich usterkach sprzętu i urządzeń pożarniczych;
- 5) utrzymanie budynku remizy w należyтым stanie technicznym, wykonywanie drobnych konserwacji oraz powiadamianie Urzędu Gminy o konieczności wykonania poważniejszych napraw i remontów.

Z powyższego jasno wynika, że zakres zadań powierzonych na mocy umów zlecenia przekraczał obowiązki ustawowe członka OSP. **Tym samym Gmina Cewice nie ma innej możliwości zapewnienia realizacji zadań związanych z utrzymaniem sprzętu jednostek OSP w gotowości, jak poprzez zawarcie w tym zakresie umów cywilnoprawnych.** Zgodnie zaś z art. 29 pkt 2 ww. ustawy, koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa nie przewiduje żadnego ograniczenia dla gmin w zakresie finansowania działalności tych jednostek. Niewątpliwie jednak koszty ponoszone w tym zakresie przez gminę muszą mieć związek z działalnością OSP, a koszty utrzymania gotowości bojowej oczywiście pozostają w związku z funkcjonowaniem OSP. Obowiązek utrzymywania pojazdów i sprzętu pożarniczego w należyтым stanie jest obowiązkiem gminy, nie zaś OSP. OSP nie ma żadnych instrumentów prawnych, aby „zmusić” członka OSP do konserwacji pojazdów i urządzeń, a bez wątpienia ich konserwacja jest warunkiem koniecznym dla wykonywania przez członków OSP zadań wymienionych w art. 19 ust. 1a omawianej ustawy.

Trudno także uznać za miarodajne poglądy przedstawione w wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 14 kwietnia 2014 r. (VI U 405/13), bowiem są to poglądy odosobnione, a w analizowanej sprawie nie wykształciła się jeszcze żadna jednolita linia orzecznicza. Przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 maja 2009 r. sygn. akt I UK 351/08 (LEX nr 515410) **nie zakwestionował prawidłowości zawierania umów z członkami OSP, którzy dbali o sprzęt pożarniczy i jego utrzymanie, a wręcz dokonał podziału uczestnictwa w pracach OSP na działania o charakterze społecznym oraz pracę na rzecz danej**

GMINA CEWICE

jednostki jako zadanie odrębne podlegające odpłatności. Z ww. wyroku Sądu Najwyższego wynika także, iż nie jest trafnym utożsamianie kwestii udziału w akcjach ratowniczych z wykonywaniem odpłatnie prac konserwatorskich.

Na uwagę zasługuje także stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zawarte w odpowiedzi z dnia 17 stycznia 2014 r. na interpelację nr 23446 w sprawie rozliczania ekwiwalentu za udział członków OSP w działaniach ratowniczych (odpowiedź dostępna na stronie internetowej <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=3156B253>). W treści rzeczonyj odpowiedzi wprost wskazano, że „przygotowywanie wozu bojowego do akcji ratowniczej polegające na jego konserwacji stanowi działanie na rzecz ochrony przeciwpożarowej, ale nie jest uczestnictwem w działaniu ratowniczym, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Z tego względu członkowi ochotniczej straży pożarnej za ww. działania nie przysługuje ekwiwalent pieniężny, o którym mowa we wskazanym przepisie prawa. Za przygotowanie wozu bojowego do akcji ratowniczej, w tym jego konserwację, członkowi ochotniczej straży pożarnej może być natomiast wypłacone wynagrodzenie na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z gminą. Ustawowe zadania własne gminy w zakresie zapewnienia ochrony przeciwpożarowej oraz obowiązki wynikające z ustawy o ochronie przeciwpożarowej, takie jak ponoszenie przez nią kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej (art. 32 ust. 2 ww. ustawy), umożliwiają zawieranie przez gminy takich umów z członkami ochotniczych straży pożarnych”.

2. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 2:

Zobowiązano osoby odpowiedzialne za realizację powierzonych zadań do przekazywania na stan majątku jednostki wartości wytworzonych środków trwałych w terminach umożliwiających ewidencję na koncie 011 – Środki trwałe w miesiącu dokonania odbioru zakończonych robót.

3. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 3:

Wobec wszystkich przypadków przedstawionych w wystąpieniu pokontrolnym zostały podjęte czynności sprawdzające poprzez wysłanie wezwań do złożenia informacji podatkowych.

Ponadto zobowiązano pisemnie osobę odpowiedzialną do stosowania zapisów wynikających z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, tj.:

a) do dokonywania czynności sprawdzających mających na celu:

- stwierdzenia formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami zgodnie z art. 272 pkt 2 i 3,

- sprawdzania terminowości składania deklaracji zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. a,

b) zbierania materiału dowodowego w prowadzonych postępowaniach podatkowych zgodnie z art. 122 oraz art. 187 § 1.

4. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 4:

Zostały podjęte czynności mające na celu wyegzekwowanie należności wobec wszystkich przypadków ujętych w wystąpieniu pokontrolnym:

- w przypadku zarzutu niewysłania 6 upomnień - wysłano upomnienia do trzech podatników oraz wystawiono trzy tytuły wykonawcze, natomiast w stosunku do pozostałych trzech podatników nie wszczęto postępowania, gdyż należności zostały uregulowane,
- w przypadku zaniechania wystawienia 6 tytułów wykonawczych - wystawiono 5 tytułów wykonawczych oraz zostało wysłane ponownie 1 upomnienie.

Ponadto zobowiązano pisemnie pracownika ds. windykacji do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych oraz do podejmowania środków egzekucyjnych na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1294).

5. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 5:

Począwszy od sierpnia 2020 roku sprawozdania budżetowe gminnych jednostek oświatowych podpisywane są przez Skarbnika i Wójta Gminy.

6. w odniesieniu do nieprawidłowości wskazanych w pkt 6:

Nieprawidłowości w tym zakresie zostały usunięte następującymi Uchwałami Rady Gminy Cewice:

- a) Uchwała nr XIX/170/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIV/121/2019 Rady Gminy Cewice z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Cewice na lata 2020-2032,
- b) Uchwała nr XX/179/2020 z dnia 8 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIV/121/2019 Rady Gminy Cewice z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Cewice na lata 2020-2032.

W związku z wprowadzanymi zmianami w w/w uchwałach rozchody budżetu zostały dostosowane do faktycznych kwot wynikających z zawartych umów oraz nie naruszyły relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto podjęto działania zmierzające do wyeliminowania pozostałych uchybień wyszczególnionych w protokole kontroli. Część z nich została już wyjaśniona i skorygowana.

Z poważaniem

WÓJTA
Jerzy Bańka

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Cewice